

Chyby a omyly v poskytovaní zdravotnej starostlivosti v ambulancii všeobecného lekára pre deti a dospelosť – kazuistika

MUDr. Beata Černáková, PhD., MPH

Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou, Bratislava

Ciele: Prezentovaná kazuistika analyzuje zistenia Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou z výkonu dohľadu, v prípade poskytovania zdravotnej starostlivosti 16-ročnému pacientovi v ambulancii všeobecnej lekárky pre deti a dospelosť v priebehu jedného dňa. Poukazuje na spôsob hodnotenia správnosti poskytovania zdravotnej starostlivosti v rámci výkonu dohľadu, v zmysle zákona č. 581/2004 Z. z., a zároveň v rámci poučenia pre prax na konkrétnom prípade poukazuje a upozorňuje na nedostatky a výskyt možných chýb a omylov v praxi všeobecných lekárov pre deti a dospelosť.

Kľúčové slová: bronchopneumónia, astma bronchiale, zdravotná dokumentácia, správne poskytovanie zdravotnej starostlivosti.

Pediatr. prax, 2012, 13 (1): 35–36

Prezentovaná kazuistika uvádza zistenia z výkonu dohľadu pri skúmaní správnosti poskytnutej zdravotnej starostlivosti 16-ročnému pacientovi v ambulancii poskytovateľa zdravotnej starostlivosti – všeobecnej lekárky pre deti a dospelosť (ďalej len „PZS“) na základe podnetu matky pacienta, a upozorňuje na nesprávny postup pri poskytovaní neodkladnej zdravotnej starostlivosti a možné pochybenia v záznamoch zdravotnej dokumentácie vyplývajúce zo zámeny kapitolovaných pacientov s rovnakým menom.

Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou (ďalej len „Úrad“) pri posudzovaní podnetu vychádzal z dostupných podkladových dokumentácií: písomného podnetu matky na Úrad, zdravotnej dokumentácie pacienta vyžiadanej od PZS, stanoviska PZS k informáciám v podnete matky, výpisu z knihy evidencie objednaných pacientov u PZS, stanovísk oslovených zdravotných poisťovní k poisťovnému vzťahu (registrácie) poisťencov s rovnakým menom, ale rozdielnym rodným číslom a informácie o stave predkladania zúčtovacích dokladov poskytovateľa, zdravotnej dokumentácie pacienta od PZS, kde bola realizovaná následná neodkladná zdravotná starostlivosť (hospitalizácia od 6. 5. 2008), spracovaný protokol o vykonanom dohľade, prerokovanie námietok k protokolu a záznam starostu obce s oficiálnym prehlásením rodičov/zákonných zástupcov detí s rovnakým menom, ale rozdielnym rodným číslom k rozsahu poskytnutej zdravotnej starostlivosti dňa 5. 5. 2008.

Dohľad bol ukončený, v zmysle zákona č. 581/2004 Z. z. o zdravotných poisťovniach, dohľade nad zdravotnou starostlivosťou a o zmene a doplnení niektorých zákonov v z. n. p., prerokovaním námietok k protokolu.

Zistenia Úradom

16-ročný pacient s iniciálami mena P. K. (rok narodenia 1992) sa dňa 05. 05. 2008 dostavil do ambulancie PZS o 7.00 hod. z dôvodu ťažkého dýchania, slabosti, horúčky a zvracania (išlo o pacienta, ktorý bol v minulosti dispenzarizovaný v alergologickej ambulancii a v očnej ambulancii).

Lekárka vykonala vyšetrenie pľúc auskultačne, vypísala recept na Erdomed 3,5 % (gru por 1 x 50 g, R+V 5 ml), spísala lekársku správu so stanovou dg. J00 a potvrdila ospravedlnenie do školy na jeden deň (recept aj ospravedlnenie na 1 deň vypísala na rovnaké meno (P. K.), ale s iným rodným číslom (rok narodenia 1991), s rovnakým miestom bydliska, ale iným popisným číslom domu). Nález z vyšetrenia obsahoval aj údaj o tom, že pacient je žiakom ZŠ, pričom pacient (P. K., r. nar. 1992) bol študent strednej školy. Uvedené doklady boli predložené aj v rámci sťažnosti ako dôkaz.

V poobedných hodinách matka s pacientom opätovne vyhľadala lekársku starostlivosť u PZS vzhľadom k tomu, že pacient bol veľmi slabý, počula „pískanie na hrudníku“. Dostavila sa do ambulancie poskytovateľa o 12.30 hod. – v čase schválených ordinálnych hodín PZS (čas posledného vyšetrenia v danom dni podľa zdravotnej dokumentácie posledného pacienta z výpisu z knihy evidencie objednaných pacientov k danému dňu a záznamu z vyšetrenia posledného pacienta dňa 5. 5. 2008 bol o 14.02 hod.).

Vyšetrenie v ambulancii pacientovi P. K. (1992) nebolo poskytnuté, bol odmietnutý aj napriek návšteve v čase oficiálne stanovených ordinálnych hodín.

Pre zhoršenie zdravotného stavu, ráno 6. 5. 2008 bol vyšetrený iným PZS – všeobecným lekárom pre deti a dospelosť, kde bolo zistené subjektívne: sťažené dýchanie, objektívne: auskultačne – pred-

žené expírium, vrzoty, vľavo rachôtky, dg: susp. bronchopneumónia I. sin. Objednaný bol prevoz RLP do ústavného zdravotníckeho zariadenia, kde bol prijatý a hospitalizovaný na detskom oddelení pre výrazne sťažené dýchanie s nálezom ľavostrannej bronchopneumónie a obštrukčnej bronchitídy za účelom terapie. Prepustený po 8 dňoch hospitalizácie so záverom: dg. bronchopneumónia I. sin., erytrocytúria pri IDC, astma bronchiale. V prepúšťacej správe odporúčané imunoalergologické a nefrologické vyšetrenie a kontroly.

Záver

Úrad výkonom dohľadu konštatoval nasledovné:

1. V čase vyšetrenia lekárkou dňa 5. 5. 2008 bolo možné kompletným objektívnym vyšetrením u pacienta P. K. (1992) stanoviť diagnózu **bronchopneumónie a obštrukčnej bronchitídy**. Po nedostatočnom prvom vyšetrení nebolo zo strany lekára poskytnuté opätovné vyšetrenie pacienta po zhoršení zdravotného stavu, čím došlo k **neposkytnutiu neodkladnej zdravotnej starostlivosti**. Uvedeným konaním došlo zo strany dohliadaného subjektu k porušeniu ustanovenia § 4 ods. 3. zákona č. 576/2004 Z. z. o zdravotnej starostlivosti, službách súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov v tom, že neboli vykonané všetky zdravotné výkony na správne určenie choroby a nebola ordinovaná správna liečba.
2. Po podrobnej analýze zdravotnej dokumentácie bolo zistené, že nebola poskytovateľom vedená správne. Poskytovateľ po vyšetrení pacienta vykonal zápis v zdravotnej dokumentácii u iného pacienta

P. K. (1991). Zároveň odovzdal vyšetrenému pacientovi chybné zapísanú lekársku správu s ospravedlnením do školy a predpis lieku, kde boli uvedené identifikačné údaje iného pacienta. Následnou snahou o zakrytie svojho pochybenia vykonal ďalšie pochybenia v zápisoch vedenej zdravotnej dokumentácie. Týmto konaním Úrad konštatoval porušenie § 79 ods. 1 písm. l, zákona č. 578/2004 Z. z. o poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti, zdravotníckych pracovníkoch, stavovských organizáciách v zdravotníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v tom, že zdravotná dokumentácia nebola vedená v súlade s § 19 a § 21 zákona č. 576/2004 Z. z.

Chyby v medicínskej praxi všeobecných lekárov pre deti a dorast sú úradom konštatované ojedinele. Spravidla ako chyby v diagnostickom procese, v nesprávnom manažmente pacienta pri stanovovaní diagnózy. Chyba, ktorá je opísaná v kazuistike, a to nedôsledné vyšetrenie rizikového pacienta s akútnou infekciou dýchacích ciest a následne odmietnutie vyšetrenia pri zhoršení zdravotného stavu je chybou závažnou až nebanlivou. Omylom je možné považovať zámery záznamov pacientov s rovnakým menom a následné zakryvanie omylu ďalšími pochybeniami v zápisoch zdravotnej dokumentácie. Takýto prípad je našťastie raritným v praxi všeobecných lekárov pre deti a dorast, v rámci Úradom šetrených podnetov

od rodičov maloletých, resp. mladistvých pacientov.

Literatúra

1. Zákon č. 576/2004 Z. z. o zdravotnej starostlivosti, službách súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v z. n. p.
2. Zákon č. 581/2004 Z. z. o zdravotných poisťovniach, dohľade nad zdravotnou starostlivosťou a o zmene a doplnení niektorých zákonov v z. n. p.
3. Zákon č. 578/2004 Z. z. o poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti zdravotníckych pracovníkoch, stavovských organizáciách v zdravotníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v z. n. p.

MUDr. Beata Černáková, PhD., MPH

Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou
Želova 2, 829 24 Bratislava
beata.cernakova@udzs.sk

*Slovenská psychiatrická spoločnosť Slovenskej lekárskej spoločnosti, Bratislava
Sekcia detskej a dorastovej psychiatrie SPsS SLS, Bratislava
Klinika detskej psychiatrie LFUK a DFNSP
Bratislava Občianske združenie „Duševné zdravie detí“, Bratislava*

Celoslovenská konferencia s medzinárodnou účasťou
organizovaná pod záštitou riaditeľa DFNSP

Súčasná pedopsychiatria na Slovensku

Diagnostika, farmakoterapia, psychoterapia, rehabilitácia a psychoedukácia
v pedopsychiatrii, súčasné trendy a varia.

22. 3. 2012

SÚZA, Drotárska cesta 46, Bratislava

Registrácia: 7.30 – 9.00 hod

Odborný program: 9.00 – 17.00 hod

Odborné a organizačné zabezpečenie:

MUDr. Ján Šuba, primár Kliniky detskej psychiatrie DFNSP, Bratislava

Určenie:

pedopsychiatri, psychiatri, pediatri, psychológovia, liečební a špeciálni pedagógovia a iní odborníci podieľajúci sa na liečbe a rehabilitácii detí a adolescentov s psychickou poruchou

Bodové ohodnotenie bude realizované podľa smerníc SACCME

Prihlášky na pasívnu, aktívnu účasť a bližšie informácie o programe:

P. Slašťanová, S. Holanová, email: konferencia2012@gmail.com, tel: 02/59371310

Tešíme sa na Vašu účasť